

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobotę dotychczasony jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na pocztamcie lwowskim 5 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztamtach 5 zr. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A L W O W S K A.

Dodatek do Gazety Lwowskiej obejmuje Doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukem garmonty) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery płaci się wedle tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcyja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Czwartek

N^{ro}. 21.

18. lutego 1847.

Przegląd artykułów.

Wiadomości zagraniczne: Anglija: Głos dziennika *Morning - Chronicle* za lordem Palmerstonem w sprawie hiszpańskiej. — Głos dziennika *Times* o nowych bilach dla Irlandyi.

Francyja: Rozprawy w izbie deputowanych nad adresem.

Prusy: Rozporządzenia królewskie o rozwinięciu stosunków stanowych. (Dokończenie). — Patent królewski zwołujący połączone sejmy do Berlina na dzień 11. kwietnia r. b.

Turcyja: Szczegóły przytłumienia powstania w Bośni.

Nowiny.

Wiadomości handlowe i przemysłowe: Z Tarnopola. — Z Warszawy. — Z Gdańska. — Z Wrocławia.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Z Londynu dnia 4. lutego. *Morning-Chronicle* oburza się na ostatnią interpelacyję lorda Aberdeena w izbie wyższej i bierze to za złe, że on był »tak grzecznym« i nieśmiało zażalenie z powodu ogłoszenia korespondencyi dotyczącej zaślubień hiszpańskich, wraz z życzeniem, aby tę sprawę raz ukończono, przedłożył właśnie w tej chwili, w której dokładne obeznanie się z korespondencyjnemi notami we Francyi, sprawiło stanowcze i najbardziej wrażliwe, i w organach wszelkich stronnictw i wszelkich odcieni, wywołało żywe, jednogłośnie świadectwo lojalności angielskiego rządu. Dziennik *Chronicle* jest tego zdania, że znaczną część tego pomyślnego skutku należy przypisać szczególniejszej zdatości lorda Palmerstona, i że, chociaż

niektórzy zbyt nicujący krytycy zarzucają mu zapalczywość w jego wyrazach, tedy należy przynajmniej widzieć w tém dowód, że on szczerze myślał, i że nie jest obłudnikiem, który przybiera przyjacielski i pojednawczy ton, chociaż w sercu czuje krzywdę, jaką wyrządził państwu, którego jest zastępcą. Poczem ministeryjalny ten dziennik nadmienienia o pogłosce, że pan Guizot z swęj posady ustąpi, i stara się okazać, że twierdzenie francuzkich dzienników, jakoby obalenie Guizota było zamiarem najnowszej polityki angielskiej, nie jest niczem uzasadnione. »Czy Guizot jest ministrem, czy nie, pisze *Morning-Chronicle*, jest to rzecz, która dla nas niema najmniejszego znaczenia. Prawda, iż dotychczas zostawał on w Anglii ze wszystkich francuzkich ministrów najwyżej w powszechnem poważaniu, to wyjaśnia się z całego jego zawodu, jego sławy, z jego zachowania się podczas jego pobytu w Anglii, z jego znajomości tego kraju, języka, literatury, i dziejów, a jeszcze więcej z tego, że posiadał sławę niezawodności, której francuzki ministrowie naszego czasu w ogóle z nim niepodzielali. Oprócz tego uchodził on za niezawodnego przyjaciela pokoju, owoż niesądono, że on takowy dla niedostatecznej przyczyny, dla samej intrygi na niebezpieczeństwo narazi. Atoli niestety w krótkim czasie zostaliśmy rozczarowani. Jak się działo za ministeryjum Thiersa, Molego, księcia Broglie lub któregokolwiek bądź innego, tak też i za ministeryjum Guizota. Jego charakter i zaufanie, jakie u nas w nim pokładano, miano za towar dla prowadzenia nim handlu. Choć się pozbedziemy Guizota, jednak nieuwolnimy się od tego systemu, i dlatego, o ile to interesów Anglii się dotyczy, raczejbyśmy ubolewali nad upadkiem Guizota, niżeli się nim cieszyli, bo dopokąd on jest w urzędzie, dotąd znamy przynajmniej czło-

wieka, z którym do czynienia mamy.« — Prócz tego sędzi *Chronicle*, niezachodzi teraz kwestya, jakimi środkami zjednała sobie Francya przemagający wpływ w Hiszpanii, lecz na co go obracać będzie, a ta sprawa da się łatwiej w przyjacielski sposób zagodzić roztropnością Guizota, niż żywością Thiersa lub też niemniej niebezpieczną indolencyją Molego.«

Ukończone dnia 2. b. m. rozprawy nad piérwszemi irlandzkimi propozycjami, dały gazecie *Times* powód do oświadczenia się przeciw takowym. »Rozprawy te,« pisze pomieniona gazeta, »zamieniły się w kwestyję zaufania do ministryjum. Jeden członek po drugim występował, i ganił, użalał się, wykazywał błędy i wymieniał wszelkie, jakie tylko być mogą obawy, ale zawsze kończono na tém, iż ministrom należy zostawić wolne pole. Owoż w samej rzeczy, słysząc dziesięćkrotnie tegoż samego wieczora, że tysiące ludzi giną codziennie z głodu, niemożna się ociągać. W pośród walki nie ma czasu zastanawiać i rozwozić się nad zaletami walki i nad mądroci rozkazami generała. My obraliśmy naszych ministrów, a więc musimy także przyjąć ich rozporządzenia. Działają oni na swoją własną odpowiedzialność, owoż przyjdzie ten dzień, w którym oni sami i ich polityka tak bezstronnego doznają sądu, jak sobie tylko najzaciętsi ich nieprzyjaciele lub najwierniejsi stronnicy życzyć mogą. Może niektórzy z naszych czytelników potrzebują wyluszczenia, że to, co właściwie pod »irlandzkimi propozycjami« się rozumie, sąto tymczasowie trzy bile, które mają rozmaite, starannie wypracowane nazwy. Zowią się one: »bil roboty dla ubogich,« następnie »bil dla opuszczonych osób,« a nakoniec »bil dla wspomagania ubogich.« Tą nazwą różnią się od »bilu dla zatrudnienia ubogich« i wielu innych podobnych rozporządzeń, które na ostatnich lub na dawniejszych posiedzeniach wydano. Wszelako niestanowią one bynajmniej całości irlandzkich rozporządzeń; stoją one podobnie jak Dawida »trzej dzielni mężowie« na przeciw dwudziestu »dzielnych mężom« niższego stopnia. Jest jeszcze także bil reklamacyjny pod względem odłogiem leżących gruntów, a jeden czy dwa bile o osuszeniu pól i niezliczone inne bile takiegoż samego charakteru. Zamiarem pomienionych trzech głównych bilów jest, naprzód przynieść ulgę nędzy przez zatrudnienie pracujących ubogich, a zatem uprawnić i rozszerzyć postanowienia aktu dotyczącego zatrudnień, powtórnie, wspomagać tymczasowie w Irlandyi opuszczone osoby, co tyle

znaczy, jak wydać nadzwyczajną o ubogich, ustawę, która na niepracujące osoby się rozciąga, a nakoniec potrzebie, rozszerzyć irlandzką ustawę o ubogich, aczkolwiek przeto niebędzie jeszcze nadaną tak dawno pożądana nowa o irlandzkich ubogich ustawa.« Gazeta *Times* gani to, że tych trzech bilów przynajmniej w jeden niepołączono, i nieoszczędzono wydatków, jakie za sobą pociąga oddzielna przez takowe urzędzenia administracyja. Nareszcie kończy ta Gazeta ostrem zganieniem zasady wciągania ludu Irlandyi w cywilną listę Anglii. »Gdy Sir Robert Peel,« mówi gazeta *Times*, »tak grzecznie i uprzejmie dziękował onegdaj wieczór wszystkim stronnictwom, wszystkim klasom każdego wieku i płci za najświetsze ich poświęcenia i za teraźniejsze rozporządzenia, przeżuwał on podobno boginię zemsty w tym wydatku, który w jednej chwili pochłonął to wszystko, co mozolnie cały wiek oszczędzał. Na jedném wieczorném posiedzeniu rzuca Anglija między tłum leniwych i próżnujących żebraków sumę, któraby na utrzymanie świetnego królestwa wystarczyła. Tak się kończy sławny przywilej żebrania! Pomieniony lud wyżebrawszy tyle u siebie, że mu już nic nie pozostało, przychodzi teraz do nas; a my uczymy się z przykrém doświadczeniem, co to znaczy, wychować sobie naród żebraków.«

Francya.

Z Paryża d. 4. lutego. Na wczorajszem posiedzeniu izby deputowanych przyjęto czwarty i piąty paragraf wniosku do adresu, które się załatwienia spraw nad rzeką *La Plata* i handlowego traktatu z Rosyją dotyczą. — Gdy nastąpił z kolei szósty paragraf, który mówi o Krakowie, powstał p. Thiers i oświadczył, że milczenie, które członkowie opozycyi zachowywali poprzedniego dnia względem zaślubień hiszpańskich, nienależy bynajmniej uważać za to, jakoby to stronnictwo pochwalalo postępowanie gabinetu w pomienionej kwestyi; dzieje się to ze względu na publiczny interes, nawzwanie pana Guizota, abyśmy sobie wzięli za wzór zachowywaną po tamtej stronie kanału powściągliwość. A że przytém dał do zrozumienia, że pomieniony minister chętnie użył tego pozorów dla uniknienia przykrój dla niego rozprawy, tedy pan Guizot oświadczył, że niechęć się bynajmniej gruntownego roztrząsania pomienionego przedmiotu, na co pan Thiers odezwał się, że gotów jest najajutrz to rozpocząć. — Poczém szósty paragraf według zaproponowanćj przez komisję redakcyi,

po przymówieniu się kilku członków, a między innymi pana Genoude, i odrzuceniu wszystkich do tegoż paragrafu zaproponowanych poprawek, przyjął to.

Prusy.

Rozporządzenie o peryjodycznym zwoływaniu połączonego wydziału i jego upoważnieniach.)*

Z dnia 3. lutego 1847.

My Fryderyk Wilhelm, z Bożej łaski Król Pruski i t. d. i t. d. rozporządzamy, po zasięgnięciu zdania od Naszego ministerjum państwa, co do Naszego, stanowych stosunków dotyczącego patentu z dnia dzisiejszego, o peryjodycznym zwoływaniu połączonego stanowego wydziału i o jego upoważnieniach, co następuje:

§. 1. Stanowe wydziały sejmów prowincjonalnych połączą się razem w jeden stanowy wydział podług wydanego dla nich w rozporządzeniach z dnia 21. czerwca 1842 przepisu. — Bezpośredni niegdyś książęta rzeszy niemieckiej w prowincyi Westfalskiej, równie jak i w prowincyi nadreńskiej, mają prawo posłać ze swego grona do połączonego stanowego wydziału po dwóch członków, którzy w jego czynnościach osobiście albo przez pełnomocników z członków stanu magnatów połączonego sejm, udział mieć mogą. Oprócz tego z każdej prowincyi Prus, Brandeburskiej, Pomorskiej i Poznańskiej ma przystąpić do połączonego stanowego wydziału deputowany pierwszego stanu, obrany z tych członków, którzy do udzielnych lub zbiorowych głosów mają prawo. Dla prowincyi Pomorskiej zajmować będzie tę posadę książę Putbus, dopóki tenże jedynym uprawnionym pomienionego rodzaju pozostanie. — Wybór reszty członków wydziału nastąpi na połączonym sejmie w miarę rozporządzeń z dnia 21. czerwca 1842 przez reprezentantów pojedynczych prowincyj, ale w ciągu czasu od jednego połączonego sejm do drugiego tak, jak dotychczas na każdym sejmie prowincjonalnym.

§. 2. Połączony stanowy wydział będzie przez Nas zwoływany, ilekroć do tego potrzeba się okaże, a najdalej w cztery lata po zamknięciu każdego ostatniego jego zebrania się, albo, gdy w tym przeciągu odbył się sejm połączony, w tymże samym terminie po zamknięciu ostatniego.

§. 3. Potrzebną według powszechnej ustawy o składzie stanów prowincjonalnych z dnia 5go czerwca 1823 stanową poradę do ustaw, których przedmiotem są odmiany w prawach osób

i własności, lub też inne, nie te, które w §fie 9. rozporządzenia z dnia dzisiejszego o składzie połączonego sejm są wymienione odmiany w podatkach, zastrzegamy Sobie, jeżeli te ustawy dotyczą się całej monarchii albo kilku prowincyj, zażądać podług raz wytkniętego porządku od połączonego stanowego wydziału, i nadajemy mu niniejszem upoważnienie, takową z zupełnym prawnym skutkiem przedłożyć. Przepis w artykule III. nr. 2. przytoczonej ustawy zostaje niniejszem postanowieniem załatwiony. — Ale jakżeśmy już zastrzegli w rozporządzeniu z dnia dzisiejszego, dotyczącem składu połączonego sejm, i od niego żądać takowego zdania w stosownych do tego wypadkach, tak też zastrzegamy Sobie podobnie, ustawy pomienionego rodzaju, które się całej monarchii albo kilku prowincyj dotyczą, przedkładać wyjątkowo także sejmom prowincjonalnym do zasięgnięcia ich zdania, jeżeliby to z szczególniejszych powodów, a mianowicie dla przyspieszenia potrzebnem się okazało.

§. 4. Połączony stanowy wydział zastępując sejm połączony ma załatwiać wymienione w §. 8. Naszego rozporządzenia z dnia dzisiejszego o składzie połączonego sejm sprawy, które się długów państwa dotyczą.

§. 5. Prawo petycji przynależy połączonemu stanowemu wydziałowi w tej samej objętości, jak połączonemu sejmowi. Wyjęte z tego pozostają jednak wszystkie propozycyje, które do zmian w stanowej konstytucyi zmierzają.

§. 6. Jeżelibyśmy byli spowodowani połączonemu stanowemu wydziałowi uczynić oznajmienie o administracyi państwa, tedy w tej mierze będą zupełnie zastosowane przepisy §. II. rozporządzenia o składzie połączonego sejm.

§. 7. Kierunek sprawami i przewodnictwo w połączonym stanowym wydziale będzie miał zamianowany przez Nas marszałek, który w razie przeszkody w równyż sposób zamianowanego wice-marszałka za następcę otrzyma.

§. 8. Połączony stanowy wydział naradza się jako nierozdzielne zgromadzenie. Uchwały na nim, będą zwykłe prostą większością głosów powzięte. — Prośby i zażalenia wolno tylko wtedy do Naszej wiadomości podawać, gdy się najmniej dwie trzecie części głosów za tém oświadczy. — Jeżeli się połączony stanowy wydział podczas głosowania nad ustawą przeciw tejże ustawie albo przeciw pojedynczym jej postanowieniom oświadczy mniejszą niż powyżej wymienioną większością, tedy i zdanie mniejszości należy do Naszej wiadomości przedłożyć.

§. 9. Sejmy prowincjonalne nie mogą dawać

*) Jako dalszy ciąg (umieszczonego w przeszłej Gazecie Lwowskiej) czwartego oddziału zbioru ustaw.

pojedynczym wydziałom żadnych instrukcyj i poleceń dla połączonego stanowego wydziału.

§. 10. Przepisy §§. 17, 19, 20, 21, 22 i 23 rozporządzenia z dnia dzisiejszego o składzie połączonego sejmku mają także do połączonego stanowego wydziału zupełnie być zastosowane.

W dowód czego podpisujemy się własnoręcznie z wyciśnięciem królewskiej pieczęci. Dan w Berlinie, dnia 3. lutego 1847.

(L. S.) Fryderyk Wilhelm.
Książę Prus.

Boyen. Mühler. Rother. Eichhorn.
Thile. Savigny. Bodelschwing. Hrabia Stolberg. Uhden. Baron Kanitz.
Düesberg.

*Rozporządzenie o składzie stanowej deputacji dla długów państwa. *)*

Z dnia 3go lutego 1847.

My Fryderyk Wilhelm, z Bożej łaski Król Prus i t. d. i t. d. rozporządzamy po zasięgnięciu zdania od ministeryjum Naszego państwa, co do Naszego, stanowych stosunków dotyczącego patentu z dnia dzisiejszego, o składzie stanowej deputacji dla długów państwa, jak następuje:

§. 1. Dla wykonania zastrzeżonego w §. 6. rozporządzenia z dnia dzisiejszego o składzie połączonego sejmku, spółdziałania przy zaciąganiu pożyczek krajowych na czas wojny, równie jak i do ciągłego stanowego spółdziałania w uprocentowaniu i umarzaniu długów państwa, ma być złożoną stanowa deputacja dla długów krajowych.

§. 2. Deputacja ta będzie złożona z ośmiu członków, których każda z ośmiu prowincyj jednego ze stanów téjże prowincyi, a to każdym razem na całe sześć lat obierze. Wybór odbywa się na połączonym sejmie, a w ciągu czasu od jednego połączonego sejmku do drugiego, na pojedynczych sejmach powincyjalnych podług przepisu regulaminu o postępowaniu podczas stanowych wyborów z dnia 22. czerwca 1842. Wybór ten ma paść tylko na te osoby, które są członkami dotyczącego sejmku. Jeżeli który z obranych utraci tę godność przed upływem sześcioletniego terminu wyborowego, tedy wyłącza się on także z deputacji. Jeżeli jednak wyłączenie jego przez to jest spowodowane, że go znowu deputowanym na sejm nie obrano, tedy aż do przyszłego sejmku pozostaje członkiem deputacji. — Dla każdego członka deputacji będą obrani dwaj zastępcy, jeden z nich

będzie go zastępował w razie przeszkody, równie jak i na przypadek zaszłego w przeciągu czasu od jednego sejmku do drugiego zejścia z tego świata. Co do wyboru tych zastępców mają ważność wydane względem rzeczywistych członków przepisy.

§. 3. Członkowie deputacji za zwołaniem ich złożą na wypełnienie włożonych na nich powinności przysięgę.

§. 4. Do zakresu działania deputacji należą, oprócz poruczonego jej §fem 6. rozporządzenia o składzie połączonego sejmku spółdziałania przy zaciąganiu pożyczek na wojnę, następujące czynności:

1) Deputacja ma według przepisu artykułu XIV. rozporządzenia z dnia 17. stycznia 1820 spółnie z głównym zarządem długów państwa, wziąć pod zamknięcie wykupione dokumenty krajowego długu i uskutecznić ich złożenie w depozycie sądu kameralnego.

2) Ma rozpoznać i sprawdzić roczne rachunki o uprocentowaniu i umarzaniu długów państwa, po przejrzeniu takowych wprzód przez przełożoną Izbę obrachunkową, i przygotować zdanie, które Nam połączony sejm, albo połączony stanowy wydział, przy najbliższym jego zebraniu się według artykułu XIII. rozporządzenia z dnia 17go stycznia roku 1820 przedłoży.

3) Jest upoważniona na swoich zgromadzeniach przedsiębrać nadzwyczajne przejrzenie kasy umarzania długów państwa i kontrolę obligacyj krajowych.

§. 5. Deputacja dla długów państwa będzie zwoływana regularnie raz na rok, a prócz tego, ilokroć tego potrzeba się okaże; zwołanie nastąpi przez ministra spraw wewnętrznych.

§. 6. Deputacja za każdym swém zebraniem się obierze ze swego grona prezesa, którego ministrowi spraw wewnętrznych oznajmi. — Aby uchwała miała ważność, potrzebna jest obecność najmniej pięciu członków.

W dowód czego podpisujemy się własnoręcznie z wyciśnięciem pieczęci. — Dan w Berlinie dnia 3. lutego 1847.

(L. S.) Fryderyk Wilhelm.
Książę Prus.

Boyen. Mühler. Rother. Eichhorn.
Thile. Savigny. Bodelschwing. Hrabia Stohlberg. Uhden. Baron Kanitz.
Düesberg.

Patent

o zwołaniu połączonego sejmku.

My Fryderyk Wilhelm, z Bożej łaski, Król Prus i t. d. i t. d. wyrzekliśmy patentem

*) Jako dokończenie czwartego oddziału zbioru ustaw.